

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/42/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200356
Dátum vydania rozhodnutia:	15.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6012200356.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa O., bytom vo E., proti odporcovi Centru právnej pomoci Banská Bystrica, so sídlom v Banskej Bystrici, Kukučínova 24, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu z 15. marca 2012, 3N 459/12, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 08. januára 2013, č. k. 26Sp/8/2012-23, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 26Sp/8/2012-23 z 08. januára 2013 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 08. januára 2013, č. k. 26Sp/8/2012-23 uložil navrhovateľovi v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu z 15. marca 2012, 3N 459/12 povinnosť v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zaplatiť príkazom na úhradu na účet súdu, č. účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX v Štátnej pokladnici v Bratislave, variabilný symbol: XXXXXXXXXXX, s pripojeným avízom súdny poplatok za (predmet poplatku) opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu, ktorý je 33 € (pol. č. 10e/ sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov v spojení s ust. § 2 ods. 4 veta druhá a § 18ca/ citovaného zákona).

Proti tomuto uzneseniu podal v lehote ustanovenej zákonom (§204 ods. 1 OSP) odvolanie navrhovateľ a žiadal jeho zrušenie.

Namietal, že krajský súd uvedený poplatok vyrubil v rozpore so zákonom, keď v konaní, ktoré bolo súdu predložené 27. apríla 2012, aplikoval č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) v znení účinnom od 01. októbra 2012.

Zdôraznil, že zákon o súdnych poplatkoch v znení do 30. septembra 2012 neobsahuje položku 10e, táto bola zavedená až zákonom č. 286/2012 Z. z. s účinnosťou od 01. októbra 2013, pričom podľa § 18ca zákona o súdnych poplatkoch úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) prípisom zo 17. júla 2013 pod sp. zn. 5Sžo/9/2013 vrátil vec krajskému súdu za účelom postupu podľa § 210a OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) s tým, že vadu namietanú navrhovateľom v jeho „odvolaní“ možno vybaviť aj iným postupom, najmä s ohľadom na upozornenie z jeho strany, že súdny poplatok mal byť vyrubený vo výške 35 eur.

Krajský súd vec vrátil najvyššiemu súdu s vyjadrením z 25. júla 2012 zotrvávajúc na tom, že navrhovateľ jednoznačne podal odvolanie, ktorým sa jednoznačne domáhal zrušenia napadnutého uznesenia. Poukázal tiež na to, že v prípade, ak by sa riadil stanoviskom najvyššieho súdu, došlo by k porušeniu zásady zákazu reformatio in peius, kedy by súdny poplatok vyrubený síce v nesprávnej výške 33 eur „opravil“ tak, že by navrhovateľa zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 35 eur.

Nakoľko krajský súd v Banskej Bystrici nevyužil možnosť danú mu najvyšším súdom a neodstránil vadu svojho rozhodnutia sám, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že je namieste odvolaniu navrhovateľa priznať úspech a uznesenie krajského súdu zrušiť.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch Poplatková povinnosť vzniká:

- a/ podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ,
- b/ schválením zmluvy v zmluvacom konaní,
- c/ spísaním podania do zápisnice pred súdom,
- d/ vydaním rozhodnutia o dedičstve,
- e/ speňažením majetku podliehajúceho konkurzu, ak ide o poplatok za konkurzné konanie podľa osobitného predpisu,
- f/ podaním námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu; pokiaľ sa vec nepredložila nadriadenému súdu, poplatok nie je možné voči poplatníkovi vymáhať,
- g/ podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu,
- h/ v ostatných prípadoch nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa povinnosť zaplatiť poplatok uložila v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej.

Podľa § 6 ods. 1, 2 a 3 zákona o súdnych poplatkoch sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len „percentná sadzba“) alebo pevnou sumou (ods. 1). Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku (ods. 2). Za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu súdu v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa platí poplatok podľa odseku 2 (ods. 3).

Podľa § 8 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch ostatné poplatky sú splatné do troch dní po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa uložila povinnosť zaplatiť poplatok, alebo ktorým sa schválil zmluv.

Podľa § 18ca zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Položka 10 písm. e/ sadzobníka súdnych poplatkov v znení účinnom od 01. októbra 2012 ustanovuje súdny poplatok za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu, ak rozhodol okresný súd alebo krajský súd vo výške 35 eur.

Odvolaie navrhovateľa proti napadnutému rozhodnutiu došlo odporcovi 26. apríla 2012, pričom navrhovateľ ho podal cestou pošty. Na poštovú prepravu bolo odvolanie dané 24. apríla 2012. Konanie o ňom sa teda začalo do 30. septembra 2012. Súdny poplatok bol krajským súdom vyrubený 08. januára 2013 po tom, ako bolo vo veci samej vydané rozhodnutie - rozsudok z 31. augusta 2012, č. k. 26Sp/8/2012-16, ktoré nadobudol právoplatnosť 26. októbra 2012.

Podstatou pochybenia krajského súdu pri vyrubovaní súdneho poplatku má byť navrhovateľom tvrdená nesprávna aplikácia právneho predpisu, kedy tento bol aplikovaný v neskoršom znení, než bolo právne možné. Preto najvyšší súd riešil otázku časovej pôsobnosti jednotlivých znení zákona o súdnych poplatkoch.

V rozhodnom čase - od začatia konania o opravnom prostriedku navrhovateľa do vyrubenia súdneho poplatku - bol zákon o súdnych poplatkoch menený a dopĺňaný celkovo dvakrát.

Prvú zmenu priniesol aj navrhovateľom citovaný zákon č. 286/2012 Z. z. s účinnosťou od 01. októbra 2012, nasledovaný zákonom č. 297/2012 Z. z. účinným od 03. októbra 2012, pričom dopad na konania už začaté riešil len zákon č. 286/2012 Z. z. prechodným ustanovením v § 18ca. Zákon č. 297/2012 Z. z. prechodné ustanovenia neobsahoval.

Položka 10 písm. e/ sadzobníka súdnych poplatkov v znení účinnom od 03. októbra 2012 ustanovuje súdny poplatok za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu, ak rozhodol okresný súd alebo krajský súd vo výške 35 eur.

Časová pôsobnosť v civilnom procese je vybudovaná na zásade, že procesné normy nadobúdajú túto pôsobnosť dňom svojej účinnosti. Problematiku začatých a neskončených konaní, ako aj účinky vykonaných procesných úkonov riešia prechodné ustanovenia. Platí základné pravidlo, podľa ktorého ak zákon neustanoví inak, platí nový zákon aj v konaniach, ktoré boli začaté pred jeho účinnosťou. Právne účinky už urobených procesných úkonov však ostávajú zachované.

Súd je teda povinný postupovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v znení účinnom v čase, kedy je daný úkon urobený, pokiaľ prechodné ustanovenia predpisu neukladajú súdu postupovať podľa znenia staršieho.

Je nutné dať za pravdu navrhovateľovi, že zákon o súdnych poplatkoch v znení od 01. októbra 2012 v jeho veci ukladá súdu postupovať podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, ktoré skutočne neobsahujú položku 10 písm. e/ sadzobníka súdnych poplatkov, nemožno však prehliadať následnú zmenu zákona o súdnych poplatkoch účinnú od 03. októbra 2012, ktorá už prechodné ustanovenia neobsahuje. Preto počínajúc 03. októbrom 2012 bol krajský súd povinný postupovať pri vyberaní súdnych poplatkov podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení zákona č. 297/2012 Z. z., v zmysle ktorého bola položka 10 písm. e/ sadzobníka súdnych poplatkov zavedená.

Krajský súd teda postupoval správne, keď súdny poplatok za konanie o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu vyrubil podľa položky 10 písm. e/ sadzobníka súdnych poplatkov, ale pochybil, keď výšku súdneho poplatku ustanovil na 33 eur. Poukaz na § 18ca zákona o súdnych poplatkoch je v tomto prípade zbytočne zavádzajúci.

Najvyšší súd poznamenáva, že trestnoprávna zásada zákazu reformatio in peius sa vzťahuje na rozhodnutia, ktorými sa fyzickým osobám, alebo právnickým osobám ukladá sankcia. V tu prejednávanej veci ide o vyrubenie súdneho poplatku, ktorého výška je jednoznačne určená v sadzobníku súdnych poplatkov a ktorý predstavuje paušalizovanú výšku nákladov štátu spojených s konaním pred súdom. Citovaná zásada je preto v poplatkovom konaní neaplikovateľná.

Krajský súd pochybil, keď výšku súdneho poplatku vyrubil v rozpore s platným a účinným ustanovením zákona, aplikovateľným v čase jeho rozhodovania, čím svoje rozhodnutie zaťažil vadou podľa § 221 ods.

1 písm. h/ OSP. Preto najvyšší súd odvolaním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konania (§ 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.